

Introducere

Epistola către Romani a fost scrisă în Corint în anul 58 sau 59 după Hristos, pe când Pavel se pregătea să plece la Ierusalim, ca să ducă „ajutoarele” din partea credincioșilor din Ahaia și Macedonia. (capitolul 15, 25-28; compară și capitolul 16, 1 – Chencrea era un port în Corint.) Până în momentul acela Pavel nu a fost niciodată în Roma, cu toate că „de ani de zile” dorea fierbinte să vadă credincioșii de acolo. Nu ne este nimic clar cum a început lucrarea în Roma și ce mijloace a folosit Dumnezeu pentru înființarea Adunării de acolo. În general se presupune că iudeii care locuiau în Roma, care în călătoriile lor anuale la sărbătorile din Ierusalim au fost informați despre evenimentele care au avut loc, au adus vestea despre Isus în marea capitală a lumii. În orice caz este clar, că nu putea fi vorba nici de Pavel și nici de Petru, apostolul circumciziei. Ambi bărbați au venit la Roma scurt timp înaintea morții lor ca martiri, care a avut loc aproximativ în același timp.

Nu a fost rânduit așa de înțelepciunea lui Dumnezeu, ca tocmai Roma să nu se poată lăuda cu o Adunare întemeiată pe lucrarea apostolică, cum a fost cazul celorlate cetăți mult mai neînsemnate, Efes, Corint, Filipi, etc.? Nu a oferit prilejul tocmai această împrejurare pentru o lucrare scrisă detaliat cu privire la starea omului de la natură, la intervenția puternică a lui Dumnezeu prin Evanghelie, la îndreptățirea, celui ce crede, prin moartea și învierea lui Isus Hristos, etc.? Dacă apostolul ar fi fost mai devreme la Roma, așa cum își dorea, atunci tot ceea ce noi găsim scris în scrisoarea sa le-ar fi spus, în mod normal, verbal. Totodată Dumnezeu a permis ca situația în Roma să se formeze în așa fel, că a făcut necesară tratarea amănunțită și temeinică a adevărilor de bază ale Evangheliei. Căci cu toate că Adunarea din Roma era constituită în mare parte din creștini veniți dintre neamuri, exista fără îndoială în mijlocul lor și iudei convertiți, și printre aceștia erau unii care căutau să introducă un duh legalist - »nu lua, nu gusta, nu atinge!«, iar credincioșii dintre națiuni erau în pericol, ca la rândul lor să vestească Cuvântul fiind călăuziți de o libertate carnală. Prin aceasta au luat naștere discuții neprietenoase, care au dat naștere nu numai la discordii și sciziuni, ci amenințau și cu distrugerea adevărului.

La alcătuirea canonului Sfintei Scripturi s-a acordat Epistolei către Romani primul loc între toate celelalte epistole ale apostolului, cu toate că după data la care a fost scrisă nu este nicidecum prima. Epistolele către Tesaloniceni, Galateni și Corinteni au fost scrise mult mai înainte. De ce i s-a acordat acest loc, rezultă în parte din cele spuse.

În legătură cu relația, sau raportul omului față de Dumnezeu sunt tratate în scrisoare două lucruri mari. Acestea sunt, pe de o parte, omul în responsabilitatea lui față de Dumnezeu, iar pe de altă parte, hotărârea de har a lui Dumnezeu față de om. Prima își are reprezentarea în *primul* om, Adam, cea de-a doua în *al doilea* Om, în *ultimul* Adam, Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Primul om, creat loial și curat, a fost așezat în stare de nevinovăție în grădina Eden, ai cărei doi pomi, pomul vieții și pomul cunoștinței binelui și răului, făceau aluzie la posibilitatea unei vieți fără sfârșit pentru om și la responsabilitatea omului față de Dumnezeu. În loc ca omul să-și păstreze dependența față de Dumnezeu, și în felul acesta ar fi trăit veșnic pe pământ, s-a răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, a călcat porunca Lui, și prin aceasta a pierdut viața și starea de nevinovăție. Și când mai târziu, prin Legea de pe Sinai, s-a pus încăodată problema cu privire la viață și responsabilitate, omul a încălcat Legea și a ajuns sub blestem și judecată. Și când în cele din urmă Dumnezeu în bunătatea Lui nemărginită a apărut în lumea aceasta în Persoana Fiului Său, omul a arătat starea lui pierdută, lipsită de orice speranță, prin respingerea dragostei lui Dumnezeu și în dușmănia lui înverșunată împotriva lui Hristos. Prin aceasta a trecut timpul de punere la încercare al omului. El s-a dovedit a fi nu numai incurabil de stricat, ci și un dușman al lui Dumnezeu și un disprețuitor al harului Său. În felul acesta nu a mai rămas nimic altceva pentru el, decât numai *judecata*. »Acum are loc judecata lumii«, a spus Domnul, când a mers la cruce.

E bine să înțelegem clar aceasta. Ne arată baza pe care este constituită întreaga Epistolă către Romani, și ne ajută să înțelegem de ce i s-a dat primul loc între epistole. Ea tratează cea mai

importantă problemă, cum a fost posibil, în ceea ce privește pe om, să se refacă pe o bază nouă relația cu Dumnezeu, care fusese întreruptă pentru totdeauna.

În ce mod a avut loc această restaurare? După ce omul, așa cum am spus, și-a dovedit în toate privințele vina, păcatul și dușmănia față de Dumnezeu, și acum trebuia să suporte urmările irevocabile ale căderii lui, Dumnezeu a intervenit. Chiar și înștiințarea că sămânța femeii va zdrobi capul șarpelui a făcut aluzie la acest fapt. Făgăduința dată mai târziu lui Avraam, că în sămânța (Hristos) *lui* vor fi binecuvântate toate popoarele pământului, s-a împlinit. Ceea ce a fost imposibil pentru Lege să facă, cu toate că ea era sfântă, dreaptă și bună, »a făcut Dumnezeu, trimițând pe Însuși Fiul Său într-o fire asemănătoare omului păcătos și pentru păcat, a condamnat păcatul în firea păcătoasă« (cap. 8,3). Hristos a îndeplinit pentru noi toată responsabilitatea noastră, prin aceea că la cruce nu a luat numai păcatele noastre asupra Sa, ci El a fost făcut păcat pentru noi, a proslăvit în chip desăvârșit pe Dumnezeu cu privire la păcat și a câștigat pentru noi viața și slava.

Să observăm de la început, căci cu toate că Epistola către Romani ne prezintă Evanghelia lui Dumnezeu în toată plinătatea ei, ea nu trece în afara limitelor prezentate. *Hotărârea* lui Dumnezeu luată înainte de întemeierea lumii, care prezintă pe cel credincios sfânt și fără pată în dragoste înaintea lui Dumnezeu, care îi dă deja acum în Hristos un loc în locurile cerești, taina despre Hristos și trupul Său, Adunarea, *Capul noii creațiuni*, proslăvit la dreapta lui Dumnezeu, ceea ce apostolul, spre deosebire de ceilalți apostoli, numește cu plăcere Evanghelia *sa*, le găsim prezentate în mod aluziv în Epistola către Romani. Dacă vrem să cunoaștem această hotărâre, atunci trebuie să ne ocupăm cu Epistola către Efeseni, în timp ce Epistola către Coloseni descrie viața unui om *înviat* care trăiește prin credință.

Epistola către Romani privește pe creștin ca pe un om care trăiește pe pământ, care posedă viața lui Hristos și Duhul Sfânt, așa că pentru el, ca unul care este ascuns »în Hristos«, »nu mai există nici o condamnare«. Vina lui a fost iertată, păcatul a fost judecat, îndreptățit fiind prin lucrarea lui Hristos are pace cu Dumnezeu și este chemat să umble în caracterul nou al vieții, da, să aducă trupul său ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu. Epistola noastră nu îl privește însă pe creștin, ca pe unul *înviat* împreună cu Hristos. Apostolul trage, ce-i drept, concluzia: »Dacă am fost identificați cu El printr-o asemănare cu moartea Lui, vom fi una cu El și în înviere« (cap. 6,5), dar nu merge mai departe. Acest adevăr îl găsim, așa cum am spus mai înainte, în Epistola către Coloseni. Repet: în Epistola către Romani ne este prezentată lucrarea de har a lui Dumnezeu pentru îndreptățirea păcătoșilor pierduți, prin moartea și învierea lui Isus Hristos, precum și primirea celui credincios în Hristos, așa că el poate fi privit ca fiind »în Hristos«, dar trăind pe pământul acesta, cu toate că nu mai este un om »în carne«, ci »în duhul«, căci Duhul lui Dumnezeu locuiește în el.

Credinciosul nu este văzut aici ca »o creatură nouă«, chiar dacă știm din alte locuri din Scriptură că este, și că viața nouă, pe care o posedă, aparține acestei creațiuni noi. Creația nouă constituie o parte a *hotărârii* lui Dumnezeu, și pe aceasta, așa cum am spus, nu o găsim în Epistola către Romani. Omul este în această lume o creatură cu responsabilitate, și este tratat ca atare. Lucrarea lui Hristos a întâmpinat responsabilitatea omului, și acum cel credincios stă în această lume, trupul său fiind templul Duhului Sfânt iar dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inima lui prin acest Duh. Mântuit în nădejde, el stă în harul lui Dumnezeu, se laudă în nădejdea slavei lui Dumnezeu, este un fiu al lui Dumnezeu, și prin aceasta un moștenitor al lui Dumnezeu și moștenitor împreună cu Hristos, dar el nu apare ca înviat împreună cu Hristos, nu ca fiind așezat împreună cu Hristos în locurile cerești, ci este chemat să sufere împreună cu Hristos aici jos, și la sfârșitul drumului lui să fie proslăvit împreună cu El.

Să ne ocupăm pe scurt cu împărțirea, sau alcătuirea epistolei. După o scurtă introducere, în care apostolul vorbește despre misiunea încredințată lui, să vestească »Evanghelia lui Dumnezeu despre Fiul Său«, și despre dragostea lui pentru credincioșii din Roma, precum și despre dorința lui mare de a-i vedea, »ca să le facă parte de vreun dar duhovnicesc«, descrie în puține cuvinte această Evanghelie. El o numește »puterea *lui Dumnezeu* pentru mântuirea fiecăruia care crede« și spune că »în ea este descoperită o dreptate *a lui Dumnezeu*, prin credință și care duce la

credință» (versetele 11-17). Aici totul se datorează lui *Dumnezeu*. Este Evanghelia lui Dumnezeu, puterea lui Dumnezeu și dreptatea lui Dumnezeu.

Cu versetul 18 din capitolul 1 începe descrierea stării stricate a omului, *vinovăția* lui. Este iarăși »mânia lui Dumnezeu care se descoperă din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu și oricărei nedreptăți a oamenilor, care înăbușă adevărul în nedreptate«. Toți, neamurile și iudeii, sunt *vinovați*; unii »vor pieri fără Lege«, ceilalți »vor fi judecați după Lege«. Toată lumea, fără nici o excepție, stă sub judecata dreaptă a lui Dumnezeu. Orice gură este astupată (cap. 3, 20).

Îndurarea lui Dumnezeu a ieșit în Hristos în întâmpinarea acestei stări îngrozitoare. Singurul mijloc de vindecare era în sângele *Fiului lui Dumnezeu*. Acest sânge a curs pe crucea Golgota, și acum dreptatea lui Dumnezeu se arată prin credința în Isus Hristos *față de toți și pentru toți* care cred. Dumnezeu s-a dovedit drept atât în trecerea cu vederea a păcatelor înfăptuite în timpul îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, cât și prin aceea că acum El îndreptățește pe cel ce crede în Isus. Acest adevăr minunat este prezentat detaliat până la versetul 11 din capitolul 5. El răsturna total toate pretențiile iudeilor cu privire la presupusele lor privilegii, bazate pe descendența lor din Avraam, și deschidea tuturor ușa, chiar și neamurilor socotite necurate. Căci chiar Avraam și David, acești doi mari stâlpi ai iudaismului, au fost îndreptățiți pe același principiu, al credinței, fără fapte.

Referirea la Avraam conduce pe apostol la un alt adevăr deosebit de important, și anume la *învierea lui Hristos* și introducerea celor credincioși într-o stare cu totul nouă înaintea lui Dumnezeu: îndreptățit prin credință, are pace cu Dumnezeu, stă sub protecția Sa și are acces la harul Său. Învierea Domnului este dovada absolută a primirii și îndreptățirii lui.

De la capitolul 5, versetul 12 și până la sfârșitul capitolului 8, apostolul tratează problema *păcatului*, nu a *vinei* proprii, ca până acum, ci a *păcatului* ca atare, a stării omului în carne (fire). În primul caz există o diferență între mărimea vinei și a responsabilității, în cazul al doilea nu există: noi toți suntem *dintr-unul, dintr-o natură, dintr-o materie, dintr-o plămădeală*. De aceea apostolul vorbește despre izvoarele celor două naturi, sau despre căpeteniile celor două familii, despre Adam și despre Hristos. În concordanță cu aceasta, în această parte a scrisorii noastre Hristos nu a murit *pentru păcatele noastre*, ci *pentru păcat*. (cap. 6,10) Nu suntem învățați cu privire la ceea ce *am făcut*, ci cu privire la ceea ce *suntem*. Aflăm că în noi, adică în firea noastră, nu locuiește nimic bun. Această cunoaștere poate să facă pe un om foarte nefericit, chiar dacă este deplin conștient de iertarea păcatelor sale. Dar atunci pacea este cu atât mai mare și mai statornică, când credinciosul învață prin propria experiență că Hristos nu a murit numai *pentru* el, ci că *el a murit împreună cu El* și că toate urmările binecuvântate ale morții Sale i-au fost dăruite. Cine a murit, este eliberat de păcat; păcatul nu mai stăpânește asupra lui. Ca unul care a înviat dintre cei morți se poate prezenta înaintea lui Dumnezeu și poate să-și dea mădularele lui Dumnezeu ca pe niște unelte ale dreptății. (cap. 6) El a murit și față de primul soț, *Legea*, care a fost dată pentru omul în carne, și a devenit al unui altuia, al Celui care a înviat dintre cei morți. (cap. 7)

În timp ce prima parte principală a epistolei noastre este caracterizată de cuvintele *vină* și *iertare*, putem să intitulăm pe cea de-a doua: *păcat* și *eliberare*. Îndatorările, păcatele în cuvinte și în fapte, pot fi *iertate*, o stare trebuie *îndepărtată* sau *transformată*. În cazul nostru putea să aibe loc numai prin moarte. Deci în Hristos noi am murit față de natura veche, și de acum încolo suntem chemați prin har să umblăm înaintea lui Dumnezeu în caracterul nou al vieții. Dacă în prima parte am văzut, ca ființe în carne care poartă responsabilitate, că păcatele noastre au fost anulate prin moartea lui Hristos, în partea a doua suntem învățați că prin același remediu avem acum locul nostru înaintea lui Dumnezeu în Hristos. Capitolul 8 descrie rezultatele minunate care rezultă din această eliberare. Noi nu mai suntem *în carne*, ci *în Duhul*, Duhul înfierii locuiește în noi, și noi așteptăm mântuirea trupului nostru; Dumnezeu este în noi și nimic nu poate să ne despartă de dragostea Sa, care este în Hristos Isus, Domnul nostru.

Dar cum se pun de acord aceste căi de har ale lui Dumnezeu cu privire la toți oamenii cu făgăduințele deosebite, pe care Dumnezeu le-a dat poporului Său pământesc? Această întrebare o

dezbate apostolul în capitolele 9-11. Făgăduințele au fost date fără nici o condiție, și după ce iudeii, cu toate că erau urmașii naturali ai lui Avraam, »s-au lovit de piatra de poticnire« și prin neascultare și necredință au pierdut orice drept cu privire la acele făgăduințe, Dumnezeu a fost liber să înfăptuiască gândurile Sale cu privire la națiunii, care au fost deja făcute cunoscut în scrierile profetice. El este neîngrădit în ceea ce face și, acționând în această neîngrădire, a mântuit o rămășiță din Israel și astăzi mântuiește oameni dintre iudei și națiuni, pe cine vrea El. (cap. 9 și cap. 10).

Și cu toate acestea Dumnezeu nu a lepădat pe poporul Său. Lui Dumnezeu nu-I pare rău de darurile harului Său și chemarea Sa, și când se va împlini numărul celor dintre națiuni, pe care l-a stabilit Dumnezeu, tot Israelul va fi mântuit; »Salvatorul va veni din Sion și va îndepărta nelegiuirile de la Iacov«. Ramurile tăiate din măslinul făgăduinței vor fi iarăși altoite în propriul măslin. (cap. 11)

El încheie partea de învățătură a scrisorii cu capitoul 11. Urmează îndemnuri, mai întâi cu privire la o umblare plăcută lui Dumnezeu în împlinirea voii Lui bune și desăvârșite, apoi cu privire la relația credincioșilor între ei, ca mădulare ale unui *singur* trup – aici este singurul loc din Epistolă care se referă la această relație – și în cele din urmă la comportarea lor unii față de alții și față de autoritate, care este rânduită de Dumnezeu și este în slujba Lui în această lume. (cap. 12 și cap. 13) Într-un cuvânt, este creștinul în Casa lui Dumnezeu, în familia cerească, și creștinul în lume.

După ce în capitolele 14 și 15 a îndemnat pe cei credincioși cu privire la diferența de păreri personale referitoare la mâncare și băutură, respectarea anumitor zile și alte lucruri asemănătoare cu acestea, care se găseau între ei ca urmare a prezenței elementelor iudaice, să se suporte unul pe altul, să aibă răbdare cu slăbiciunile celor slabi și să aibă »aceleași simțăminte unii față de alții, după pilda lui Hristos Isus«, el vorbește încă o dată despre speranța sa de a merge curând la Roma, și de acolo să călătorească spre Spania.

În ultimul capitol urmează o listă neobișnuit de lungă cu salutări adresate persoanelor care erau cunoscute personal de apostol și care se aflau în Roma și care s-au caracterizat mai mult sau mai puțin prin credincioșie și dăruire în lucrare pentru Domnul; legat cu atenționări serioase cu privire la oamenii care căutau să deranjeze relațiile plăcute dintre frați și surori și să dea naștere la discordii și necazuri.

Terțiu, ajutorul lui Pavel și cel care a scris Epistola – după câte se cunosc, în afară de Epistola către Galateni, Pavel nu a scris nici-o altă epistolă cu propria-i mână -, și alți câțiva frați adaugă salutările lor. După aceea apostolul încheie cu o dorință exprimată prin rugăciune, care stă într-o armonie minunată cu tot ce a spus în epistolă: »Lui Dumnezeu, care singur este înțelept, să fie slava, prin Isus Hristos, în veci! Amin.«

Cu toate că în Epistola către Romani Pavel nu vorbește despre *hotărârea* lui Dumnezeu, așa cum am spus de mai multe ori, nu se poate abține, ca în ultimele versete să nu amintească, cel puțin în câteva cuvinte, de Evanghelia *sa* și de taina care a fost ascunsă de veacuri, dar care acum a fost descoperită și a fost făcută cunoscut prin scrierile profetice, după porunca Dumnezeului veșnic. Această taină, care înviorează inima sa și care umple toată ființa și gândirea sa, care în parte a fost arătată deja în Epistolele către Corinteni, a prezentat-o detaliat, la timpul potrivit, sub călăuzirea Duhului Sfânt, în Epistolele către Efeseni și Coloseni.